

S.C. BURSA DE VALORI BUCURESTI S.A.

**MANUALUL INDICELUI BET-NG®
Bucharest Exchange Trading Energy and Related Utilities® Index**

Disclaimer:

Acest document stabileste principiile si regulile care stau la baza constructiei si administrarii indicelui BET-NG (Bucharest Exchange Trading Energy and Related Utilities Index). BVB isi rezerva dreptul sa administreze indicele BET-NG intr-un mod transparent, neutru si in cele mai bune conditii posibile, in spiritul prezentului document. Cu toate acestea, BVB nu isi asuma nici o responsabilitate pentru eventualele erori sau modificari in ceea ce priveste modul in care regulile respective sunt aplicate in anumite circumstante si nici pentru eventualele pierderi financiare care pot sa rezulte din aceasta.

Aprobat de catre Comitetul Indicilor BVB la data de 11 Februarie 2009
si intrat in vigoare din data de 24 Februarie 2009

Disponibil on line: www.bvb.ro

CUPRINS

1. INTRODUCERE	3
2. PRINCIPII DE CONSTRUCTIE.....	3
2.1 Aspecte generale	3
2.2 Compozitie.....	4
2.3 Factorul de ponderare.....	4
3. FORMULA DE CALCUL	5
4. PROCEDURILE DE AJUSTARE	5
4.1 Revizuirile si ajustarile periodice.....	6
4.2 Ajustarile operationale.....	7
4.2.1 Splitare/Consolidare.....	7
4.2.2 Acordarea de actiuni gratuite.....	7
4.2.3 Acordarea dreptului de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata	8
5. COMITETUL INDICILOR BVB	8
5.1 Prezentare Generala	8
5.2 Membrii Comitetului Indicelui	8
5.3 Procesul decizional	9
6. DISEMINAREA SI COPYRIGHT-UL INDICELUI.....	9

1. INTRODUCERE

- 1.1 Acest document prezinta regulile generale cu privire la principiile de constructie, criteriile de selectie a societatilor, modul de calcul si administrare al indicelui BET-NG (Bucharest Exchange Trading Energy and Related Utilities Index) al Bursei de Valori Bucuresti.
- 1.2 In cuprinsul “Manualului indicelui BET-NG”, abrevierile de mai jos au urmatoarele semnificatii, cu exceptia cazurilor in care in cadrul textului se prevede altfel, dupa cum urmeaza:
- “**BVB**” reprezinta “S.C. Bursa de Valori Bucuresti S.A.”;
  - “**BET-NG**” reprezinta denumirea indicelui “Bucharest Exchange Trading Energy and Related Utilities” Index;
  - “**Comitetul Indicilor BVB**” sau “**Comitetul Indicilor**” reprezinta comitetul format din specialisti cu experienta in domeniul pietei de capital, care elaboreaza regulile cu privire la indicii dezvoltati de BVB, decide cu privire la compozitia indicelui BET-NG, efectueaza ajustarile ca urmare a evenimentelor corporative si informeaza publicul larg cu privire la orice modificari sau evenimente cu privire la indicii BVB.
- 1.3 Regulile cuprinse in “Manualul Indicelui BET-NG”, precum si amendamentele ulterioare ale acestui document sunt adoptate de catre “Comitetul Indicilor BVB”.
- 1.4 Indicele BET-NG este un indice de preturi ponderat cu capitalizarea bursiera a societatilor incluse in cosul indicelui, ajustata in conformitate cu principiile prezentate in acest document.
- 1.5 Calculul si diseminarea catre public a indicelui BET-NG in moneda nationala (RON) se efectueaza in timp real de catre BVB, in fiecare zi de tranzactionare a BVB.
- 1.6 Valorile indicelui BET-NG exprimate in EUR si USD sunt publicate zilnic dupa incheierea sedintei de tranzactionare, prin utilizarea cursurilor de schimb publicate de Banca Nationala a Romaniei in ziua respectiva.
- 1.7 Informatiile relevante cu privire la indicele BET-NG vor fi puse la dispozitia publicului prin intermediul comunicatelor de presa si a paginii de web a BVB, www.bvb.ro.
- 1.8 BVB detine toate drepturile cu privire la indicele BET-NG.

2. PRINCIPII DE CONSTRUCTIE

2.1 Aspecte generale

- 2.1.1 Indicele BET-NG a fost lansat la data 1 iulie 2008 cu o valoare de start de 1.000 puncte, calculata retroactiv la 2 ian 2007.
- 2.1.2 Metodologia BET-NG permite acestuia sa constituie drept activ suport pentru instrumente financiare derivate (futures, options, etc) si produse structurate (warrante, certificate, etc).
- 2.1.3 Indicele BET-NG este un indice sectorial si reflecta evolutia de ansamblu a tuturor societatilor listate la BVB, segmentul de piata reglementata, care au domeniul principal de activitate energia si utilitatile aferente. Numarul companiilor din componenta sa este variabil.
- 2.1.4 Indicele BET-NG este un indice de preturi ponderat cu capitalizarea free-floatului a tuturor societatilor din componenta sa.
- 2.1.5 Similar cu metodologia celorlalti indici dezvoltati de BVB, metodologia indicelui BET-NG reflecta evolutia preturilor actiunilor tranzactionate in cadrul sectiunii de piata principala (“Regular”).
- 2.1.6 In cazul evenimentelor corporative care au un impact semnificativ asupra pretului in piata a actiunilor incluse in cosul indicelui BET-NG (cum sunt: splitari, consolidari, majorari de

capital, etc), se va proceda la ajustarea periodica si operationala a indicelui, astfel incat sa se asigure continuitatea valorilor indicelui BET-NG pentru a se evita influentarea artificiala a indicelui ca urmare a acestor evenimente.

- 2.1.7 Nu se vor opera ajustari asupra indicelui BET-NG in cazul acordarii de dividende de catre societatile incluse in componenta indicelui BET-NG.

2.2 Compozitie

- 2.2.1 Cosul indicelui BET-NG cuprinde toate companiile listate la BVB, in segmentul de piata reglementata, care au domeniul principal de activitate energia si utilitatile aferente.
- 2.2.2 Urmatoarele categorii de instrumente financiare nu sunt eligibile a fi incluse in componenta indicelui BET-NG: certificate de privatizare, titluri de participare la organisme de plasament colectiv, precum si alte instrumente financiare desemnate de catre Comitetul Indicilor BVB.

2.3 Factorul de ponderare

Ponderea actiunilor individuale in cosul indicelui BET-NG este determinata de capitalizarea de piata a fiecărei societati in parte, ajustata cu factorul de free float si factorul de reprezentare. (capitalizare de piata societate din cosul indicelui = pret x numar total de actiuni x factor de free float x factor de reprezentare x factor de corectie a pretului).

2.3.1 Factorul de free float

- Free float-ul unei societati din componenta indicelui BET-NG reprezinta numarul de actiuni emise si in circulatie care sunt disponibile pentru tranzactionare de catre public.
- Free float-ul exprimat in valoare absoluta este estimat ca fiind numarul total de actiuni emise de o societate, din care se elimina actiunile la dispozitia societatii ("treasury stock"), actiunile detinute de catre Stat si alte agentii guvernamentale, investitori strategici, actionari majoritari, precum si detinerile de cel putin 5% ale altor categorii de investitori, cu exceptia societatilor de asigurari, fondurilor de pensii, fondurilor mutuale si de investitii.
- Free float-ul exprimat procentual este determinat ca fiind raportul procentual dintre numarul de actiuni inclus in free float-ul exprimat in valoare absoluta si numarul total de actiuni emise si inregistrate in Registrul Actionarilor.
- Ponderea fiecărei societati in cadrul indicelui BET-NG este ajustata in mod corespunzator prin aplicarea factorului de free float astfel incat sa nu devina posibil ca societatile cu capitalizare de piata semnificativa, dar cu free float redus, sa exercite o influenta prea mare in indice, precum si ca sa reflecte oportunitatile reale de investitii in actiunile emise de fiecare societate in parte.
- In cosul indicelui, free float-ul unei societati poate lua patru valori: 0,25; 0,50; 0,75 si 1,00, prin aproximare in plus fata de valoarea procentuala a free float-ului societatii respective.
- Factorul de free float care urmeaza a fi aplicat asupra capitalizarii de piata corespunzatoare fiecărei societati din indice este revizuit, daca este necesar, trimestrial de catre Comitetul Indicilor BVB, cu luarea in considerare a informatiilor publice cu privire la structura actionariatului, furnizate de catre depozitarul care administreaza registrul actionarilor.

2.3.2 Factorul de reprezentare

- Scopul aplicarii factorului de reprezentare este acela de a limita ponderea unei societati in cosul indicelui BET-NG.
- Aplicarea factorului de reprezentare este folosita pentru a se asigura faptul ca ponderea capitalizarii de piata individuale a fiecărei societati nu depaseste la momentul ajustarii (al

calcularii factorilor de reprezentare) limita maxima de 30% in totalul capitalizarii cosului indicelui BET-NG.

- c. Factorii de reprezentare pot lua valori intre 0,01 si 1,00.
- d. Factorii de reprezentare sunt analizati si recalculati trimestrial cu ocazia ajustarilor periodice de catre Comitetul Indicilor BVB.
- e. In cazul efectuarii unei ajustari operationale importante a indicelui ca urmare a listarii unei noi societati la BVB, si/sau a excluderii unei societati din componenta indicelui BET-NG, cu efect asupra modificarii semnificative a ponderilor din cosul indicelui, se va proceda la revizuirea imediata a factorilor de reprezentare.

3. FORMULA DE CALCUL

Formula indicelui BET-NG este:

$$\text{BET - NG}_T = \text{BET - NG}_{T-1} \cdot \frac{\sum_{i=1,N} p_{i,T} \times q_{i,T} \times R_i \times c_{i,T}}{\sum_{i=1,N} p_{i,T-1} \times q_{i,T} \times R_i \times c_{i,T-1}}$$

S-au folosit urmatoarele notatii:

BET-NG_T   valoarea indicelui BET-NG la momentul curent, T
 BET-NG_{T-1}   valoarea indicelui BET-NG la momentul anterior, T-1

p_{i,T}   pretul corespunzator actiunilor societatii i la momentul curent T;

p_{i,T-1}   pretul de inchidere corespunzator actiunilor societatii i la momentul T-1;

q_{i,T}   numarul de actiuni la momentul curent T;

R_i   factorul de reprezentare la maxim 30% a ponderii componentelor cosului indicelui, corespunzator actiunilor societatii i; este calculat cu doua zecimale si apartine(0,1];

c_{i,T}   factorul de corectie a pretului corespunzator actiunilor societatii i la momentul T, in zilele de revizuire operationala ; este calculat cu sase zecimale;

c_{i,T-1}   factorul de corectie a pretului corespunzator actiunilor societatii i la momentul T-1, in zilele de revizuire operationala ; este calculat cu sase zecimale;

N   Numarul de societati incluse in cosul indicelui

Formulele pentru BET-NG USD si BET-NG EUR sunt urmatoarele:

BET-NG USD_T = (Curs BNR pentru USD stabilit in ziua T-1 / Curs BNR pentru USD stabilit in ziua T) x (BET-NG RON_T / BET-NG RON_{T-1}) x BET-NG USD_{T-1}

BET-NG EUR_T = (Curs BNR pentru EUR stabilit in ziua T-1 / Curs BNR pentru EUR stabilit in ziua T) x (BET-NG RON_T / BET-NG RON_{T-1}) x BET-NG EUR_{T-1}

4. PROCEDURILE DE AJUSTARE

- a. Procedurile de ajustare a indicelui BET-NG au drept scop mentinerea continuitatii valorilor indicelui pentru a se evita influentarea artificiala ca urmare a evenimentelor corporative care au impact semnificativ asupra pretului.

- b. Revizuirile si ajustarile periodice sunt efectuate trimestrial, iar cele operationale sunt efectuate imediat sau in conformitate cu prevederile aplicabile in functie de situatia care a condus la necesitatea efectuării unei astfel de operatiuni, conform 2.1.6.

4.1 Revizuirile si ajustarile periodice

- a. Comitetul Indicilor BVB se intruneste trimestrial pentru revizuirea compozitiei indicelui BET-NG si pentru efectuarea actualizarilor si a ajustarilor periodice.
- b. Ajustarile periodice au drept scop actualizarea ponderilor utilizate in calculul indicelui BET-NG ca urmare a:
  - i. unor evenimente corporative (majorari de capital, etc);
  - ii. modificarii compozitiei cosului indicelui BET-NG ca urmare a includerii sau excluderii unei societati;
  - iii. evolutiei preturilor actiunilor incluse in indice in trimestrul anterior;

Ajustarile periodice se efectueaza in antepenultima zi de tranzactionare din ciclul trimestrial Martie-Iunie-Septembrie-Decembrie, astfel incat sa devina efective in prima sedinta de tranzactionare din luna calendaristica urmatoare, cu exceptia cazurilor de modificare a compozitiei cosului indicelui BET-NG.

- c. In cazul in care la data stabilita pentru revizuirea si/sau ajustarea periodica un simbol din componenta indicelui este suspendat de la tranzactionare sau in alte cazuri exceptionale Comitetul Indicilor poate decide ca aceste operatiuni sa fie amanate pentru o data ulterioara.

Decizia Comitetului Indicilor de amanare a operatiunilor de revizuire si/sau ajustare periodica va fi imediat adusa la cunostinta publicului, impreuna cu motivatiile care au stat la baza acesteia.

4.1.1 Evenimente corporative

- a. In cazul in care numarul actiunilor emise de o societate inclusa in indicele BET-NG se modifica ca urmare a unei majorari sau reduceri de capital social, a unei splitari/consolidari, intre doua revizuii periodice, numarul nou de actiuni, inregistrat in Registrul Actionarilor¹, va fi inclus in calculul indicelui cu ocazia urmatoarei revizuii trimestriale a indicelui de catre Comitetul Indicilor BVB.
- b. In cazul altor evenimente corporative, ajustarile periodice se vor efectua in spiritul prevederilor acestui document.

4.1.2 Includerea sau excluderea societatilor

- a. In cazul listarii unei societati noi pe piata reglementata administrata de BVB, aceasta va putea fi inclusa in cosul indicelui la prima ajustare periodica a indicelui ce urmeaza listarii sale.
- b. In cazul in care BVB procedeaza la delistarea unei societati incluse in componenta indicelui, actiunile emise de societatea respectiva vor fi excluse din cosul indicelui in ziua anterioara datei la care delistarea devine efectiva. Aceasta operatie va face obiectul unei ajustari operationale si implica recalcularea factorilor de reprezentare.
- c. Deciziile cu privire la includerea/excluderea de noi societati sunt luate in cadrul unor ajustari periodice de catre Comitetul Indicilor si implica recalcularea factorului de reprezentare.

---

¹ Aceasta referire a fost impusa datorita perioadei lungi (in general 2-3 luni) intre luarea deciziei de majorare/reducere a capitalului social, splitare/consolidare a unui emitent de catre AGA si data de inregistrare efectiva a majorarii/reducerii de capital, splitarii/consolidarii in Registrul Actionarilor.

- d. Revizuirile periodice ale indicelui in care Comitetul Indicilor urmeaza sa decida asupra includerii/excluderii unor societati din cosul indicelui se tin cu o saptamana inaintea incheierii trimestrului curent.
- e. In situatii exceptionale, Comitetul Indicilor se intruneste de urgenta si poate decide excluderea/includerea unei societati din/in componenta indicelui. In aceste situatii, deciziile vor fi comunicate imediat publicului.

4.2 Ajustarile operationale

- a. Ajustarile operationale au drept scop sa corecteze influentele artificiale asupra valorii indicelui datorate evenimentelor corporative anuntate de companiile care fac parte din componenta BET-NG.
- b. Ajustarile operationale se implementeaza tehnic prin intermediul factorului de corectie a pretului $c_{i,T}$. Factorul $c_{i,T}$ este luat in considerare in calculul indicelui incepand cu prima tranzactie din piata principala ("Regular") pe simbolul i din sedinta de tranzactionare in care pretul de tranzactionare se modifica in mod corespunzator evenimentului corporativ anuntat de compania emitenta (ex-date).
- c. Ajustarile operationale se refera la urmatoarele evenimente corporative, fara insa a se limita la acestea: splitarea/consolidarea, acordarea de actiuni gratuite, acordarea dreptului de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata, etc.
- d. Factorul de corectie a pretului pentru simbolul i , c_i , este readus la valoarea 1 la fiecare ajustare trimestriala a indicelui daca aceasta se efectueaza concomitent cu modificarea noului numar de actiuni emise si inregistrate in Registrul Actionarilor al societatii i .

4.2.1 Splitare/Consolidare

In situatia in care o companie din componenta indicelui decide splitarea/consolidarea actiunilor emise, factorul de corectie a pretului $c_{i,T}$ se determina astfel:

$$c_{i,T} = \frac{q_{i,T}}{q_{i,T-1}}$$

Unde:

$q_{i,T}$: Numarul de actiuni pentru simbolul i la momentul T ;

$q_{i,T-1}$: Numarul de actiuni pentru simbolul i la momentul $T-1$.

4.2.2 Acordarea de actiuni gratuite

In situatia in care o companie din componenta indicelui decide sa acorde actiuni gratuite, factorul de corectie a pretului $c_{i,T}$ se determina astfel:

$$c_{i,T} = 1 + \frac{q_{i,gratuite}}{q_{i,T-1}}$$

Unde:

$q_{i,gratuite}$: Numarul de actiuni gratuite;

$q_{i,T-1}$: Numarul initial de actiuni.

4.2.3 Acordarea dreptului de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata

In situatia in care o companie din componenta indicelui decide sa acorde actionarilor sai dreptul de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata, factorul de corectie a pretului $c_{i,T}$ se determina astfel:

$$c_{i,T} = \frac{P_{i,T-1}}{P_{i,T-1} - [(P_{i,T-1} - P_s)/(R_s + 1)]}$$

Unde:

$P_{i,T-1}$: Pretul de inchidere al simbolului i la momentul $T-1$;

P_s : Pretul de subscriere pentru emisiunea de actiuni noi;

R_s : Rata de subscriere pentru actiunile noi.

In cazul in care companiile din componenta indicelui anunta alte tipuri de evenimente corporative ale caror efecte asupra preturilor de tranzactionare sunt similare cu cele detaliate anterior, Comitetul Indicilor BVB va calcula si va anunta publicului valoarea factorului de corectie a pretului $c_{i,T}$ care va fi luata in calculul indicelui. De asemenea, Comitetul Indicilor BVB va calcula si va anunta publicului valoarea factorului de corectie $c_{i,T}$ care va fi luata in calculul indicelui atunci cand doua sau mai multe tipuri de evenimente corporative se suprapun la aceeasi data.

5. COMITETUL INDICILOR BVB

5.1 Prezentare Generala

Comitetul Indicilor BVB este organizat in conformitate cu deciziile Consiliului de Administratie al BVB si functioneaza in baza puterii decizionale delegate de catre acesta.

5.2 Membrii Comitetului Indicelui

5.2.1 Membrii cu drept de vot

- a. Desemnarea si revocarea membrilor cu drept de vot ai Comitetului Indicilor BVB are loc in cadrul intrunirilor Consiliului de Administratie al BVB, la propunerea Directorului General al BVB.
- b. Comitetul Indicilor este alcatuit din 6 membri:
  - Presedintele Comitetului Indicilor este Presedintele Consiliului Burselor
  - Directorul General BVB
  - doi reprezentanti din cadrul departamentului Strategii si Relatii Internationale al BVB
  - un membru al CFA Association Romania
  - un specialist bancar, din cadrul departamentelor de cercetare, dezvoltare, actuariat, produse noi, sau asset management, din alte societati decat cele listate la BVB. Acest criteriu este necesar pentru evitarea unui potential conflict de interese.
- c. Drepturile de vot sunt distribuite dupa cum urmeaza:
  1. toti cei 6 membri constitutivi au cate un drept de vot;
  2. singurul drept de veto il detine Presedintele Comitetului Indicilor.
- d. Presedintele Comitetului Indicilor BVB va fi informat cu privire la orice transfer de voturi inaintea inceperii sedintei Comitetului. In caz de vacanta a postului, Presedintele Comitetului, va

desemna o alta persoana pentru exercitarea mandatului pana la expirarea acestuia. Se considera imposibilitate definitiva de exercitare a mandatului orice imprejurare care creeaza indisponibilitate cu o durata de 30 de zile consecutive.

e. Calitatea de membru al Comitetului Indicilor BVB este dobandita la data validarii individuale de catre Consiliul de Administratie al BVB a persoanelor desemnate de catre Bursa.

f. Principiul de aprobare al unei decizii este majoritatea simpla. Comitetul Indicilor are cvorum cand la sedinta sunt prezenti Presedintele si doi membri cu drept de vot.

5.2.3 Obligatii si responsabilitati

a. Comitetul Indicilor BVB ia decizii privind componenta, metodologia de calcul si ajustarile indicilor BVB, precum si politica de indici a BVB.

b. Membrii Comitetului au obligatia sa pastreze confidentialitatea problematii discutate in cadrul intalnirilor acestuia pana cand acestea vor fi ulterior diseminate catre public, sa actioneze cu buna credinta, in interesul pietei de capital, al investitorilor si protejarii acestora.

5.3 Procesul decizional

5.3.1 In general, Comitetul Indicilor se intruneste in ultima saptamana din lunile trimestriale anuale, si anume din lunile Martie, Iunie, Septembrie si Decembrie, pentru a decide cu privire la urmatoarele:

- i. Revizuirea periodica sau operationala a cosului indicelui, prin:
  - includerea/excluderea/inlocuirea societatilor din cosul indicelui BET-NG
  - efectuarea ajustarilor periodice ale indicelui
- ii. Aspecte generale si politici strategice

5.3.2 In afara intrunirilor cu ocazia ajustarilor periodice ale indicelui, Comitetul Indicilor se intruneste si in regim de urgenta, in cazurile de ajustari operationale (pct. 4.2).

5.3.3 Pentru adoptarea deciziilor Comitetului Indicilor este necesara majoritatea simpla a voturilor membrilor.

5.3.4 Conducerea sedintei se face de catre Directorul General al BVB, iar in caz de indisponibilitate a acestuia, de catre un Director al BVB.

6. DISEMINAREA SI COPYRIGHT-UL INDICELUI

6.1 Valorile indicelui precum si modificarile cosului indicelui, ori a ponderilor, sunt furnizate prin intermediul site-ului BVB, www.bvb.ro. Valorile in timp real ale indicelui sunt disponibile prin intermediul vendorilor de date si prin pagina de Internet a BVB, implicit prin produsele de monitorizare a datelor oferite de catre aceasta. Valorile de inchidere ale indicelui sunt incluse in raportul zilnic de piata, in buletinele lunare si anuale precum si in alte produse statistice realizate de BVB.

6.2 Denumirea "Bucharest Exchange Trading Energy and Related Utilities Index" si abrevierea "BET-NG" sunt protejate de legislatia in vigoare privind protectia dreptului de proprietate intelectuala si industrială. Bursa de Valori isi rezerva dreptul de proprietate asupra produsului "Indicele BET-NG". Utilizarea indicelui BET-NG ca activ suport pentru crearea de produse derivate si/sau structurate este strict interzisa fara acordul valid, prealabil, al BVB.